

DYJALEKTYKA (35) *sb f*

dia- (24), dya- (11); -k- (33), -c- (2); -ti- (20), -ty- (15).

-a- (22). -å- (10); -a- *OrzList, SarnUzn, GórnDworz, RejPos* (2), *WierKróc, CzechEp, LatHar, SarnStat*; -å- *SkarŻyw*; -a- : -å- *KromRozm II* (1 : 1), (2 : 3), *WujJud* (9 : 3), *CzechRozm* (1 : 2); e oraz końcowe a jasne.

sg *N* dyjalektyka (14). \diamond *G* dyjalektyki (12). \diamond *D* dyjalektyce (1). \diamond *A* dyjalektykę (3). \diamond *I* dyjalektyką (2). \diamond *L* dyjalektyce (1). \diamond *pl G* dyjalektyk (1). \diamond *I* dyjalektykami (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII (z Cn) i XIX w.

Sztuka dowodzenia, prowadzenia dyskusji; argumentowanie, rozumowanie; dialectica Cn [dialectica — nauka dyspuiowania, to jest gadania a rozmawiania, albo też jasnego a rzqdnego pisania o wszelakich rzeczach Mqcz 84c] (35) : A ktorzi ani w mowie ani wskłádaniu nieřa richli/ Ąi wybornie ku gadaniom według Dialectiki przysłuchaię. KwiatKsięż Kv, Iv; Nie ćwiczony w Dialektyce. Mqcz 235a; Vicina et finitima Rhetorica Dialecticae Bårzo bliska Rhetoriká diálectiki. Mqcz 493d, 119d, 140b, 421c; Ale daymy pokoy Dialektice/ wroćmy řie do piřmá. SarnUzn E7v; GórnDworz B3v; Ale to zła Dyalektiká: Ieřli kto pożywa Páná Chriřtuřá ma żywot wieczny/ kto wierzy weř ma żywot wieczny: tedyć wiarę tylko Páná Chriřtuřá przyjmuiemy? (marg) Coⁿfefsionistow Dyálektyká. (–) WujJud 99v; Dyálektyká Sáfka. WujJud 237 marg [idem L18v] 77v [2 r.], 83, 83v, 170v, L14v, L18v [2 r.]; bårzoby głupia/ y nieprzyřtoyna byřa Diálektyká/ á nie tylko řłowu Bożemu/ ále y řámym Filozofom przeciwna CzechRozm 140v; W czym ieřt więřszy dziw/ iřz [řw. Antoninus] niemaięc nigdy náuczyćielá po lat řzeřnařcie/ w ktorzych trochę tylko Dialektiki řłuchař/ řam przez řię wřzytkiego řię náuczyřł SkarŻyw 411; CzechEp 104; Wiele/ prořzę ćię/ mamy ná řwiećie porřadnych Grámmátyk? wiele subtylnych Dyálektyk? wiele Křięg Aryřtoteleřowych vczonych řłumáczow? LatHar +5v.

W pořázeniach szeregowych (7): Iż řaden namędrřezmi wymyřły řwemi/ diálektikámi řwemi/ y árgumenty řwemi/ nie może poznáć Bogá Oycá iego niebieřkiego/ iedno kogo z miřofierdzya řwego pociágnie do niego ten řwięty á obwořány Syn iego řwiętemi řłowy řwemi RejPos 288v; Bo tám nie ná wykręty/ gdyż tám nie pátrzę Grammatiki áni Diálektiki/ iedno řercá wiernego á vniřzonego w pokorze twoiey przed řwięтым Máieřtatem Páná tego. RejPos 289; Bierzmy řobie takiego/ kthory Retoryki Nie vtzyřł řie áni chytrey Diálektiki. WierKróc B2v; Abowiem gdyby řie on omyřliř/ á ty byř prawdę mowiřł/ tedyby prawdá twoiá Grámmátyki y Diálektiki tákiey nie potrzebowářa. CzechRozm 63v, 64; Przebawřzy rozumy do te^{řo} godne/ niechby o te^m byřo řtáránie/ áby řtudenći przećwiczwiřzy řię w piřwřzych trzech náukách Grammatiki, Diálektiki, y Retoriki, kaźdy řię wdařł w tę náukę/ ktoreyby řię naywięcey vczyřł y wniery řię ćwiczwiřł. ModrzBaz 134v; Ale iuż ći řiřá máiá napřód, ktorzy zmłodu Diálektiki y artes dicendi vczyřli řie. SarnStat *5v.

W charakterystycznych pořázeniach: dyjalektyka konfesyjonistow (6), *saska* (2).

Zwrot: »[na kogo] dyjalektyká iřć« = *przyřłaczaćwywodami* (1) : Wiem iż záwořářz ná Plátoná/ y rzeczeřřł/ iż ná ćię Diálektyká ide OrzList a4v.

Wyrażenie: »řłomiana [= nie niewarta] dyjalektyka« (1): Ták was vczyř dowodźić řłomiána Diálektiká wářzá, WujJud 237.

Szeregi: »dyjalektyka a (albo) filozofija« (2): A to lye wślyftko nye przyrodzonemi wywody z Dyálektyki/ albo Philizophiey [!]/ áni dekretałmi/ áni lzkolną Theologią áni yákimi vstávami ludzkimi/ ále pímmem S. á lfczyrym fłowem Bożym wedle potrzeby wywyodło *KromRozm II* a2, o4v.

»ostrość gadania to jest dyjalektyka« (1): Yefli przez náukę/ náukę śwyecką/ yáko wymowę/ oftrość gadánya/ to yeft Dialektykę á philosophią/ [...] álbo y byegłóć w pímmie śwyętym rozumyefz *KromRozm II* o4v.

HJ